

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szordán és szombaton este.
Késziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona. Félévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egykes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Meg kell alkotni

a gazdasági és egyéb megoldásra váró kérdések előtt a választói jog reformját. Ebben a kérdésben most már vétek az ország érdekei ellen minden halogatás. Belső életünk nyugalma és ezzel védelmi erőnk ellenségeinkkel szemben van kockán. A közélet bizonytalanságát el kell tüntetni és ezt másképpen elérni, mint a választói jog megalkotásával, nem lehet. Wekerle sem tehet e tekintetben egyebet, minthogy alkalmazkodik a közhangulathoz és pártérdekeken felülemelkedve, egyesegyedül az ország érdekében valószínűleg meg az átvett programot. Es minél előbb befejezik a munkát, annál nagyobb jóléte az országnak. Minál előbb tető alá kerül a reform, annál hamarabb megkezdhetik az egyéb munkákat, a gazdasági és pénzügyi helyzetet újraszervezését.

Az átmeneti munkák vállalása maga egész embereket kíván. Wekerle zsenialitása és kipróbált munkamegye az átmenet kellő előkészítésében is óriási munkát talál. Le vagyunk gazdaságilag rongyolódva, a tejfel-mézrel folyó Kanaán köldüsávé lett a háborúnak jó gazdálkodás, a föld kincseinek ügyes és okos kiaknázása, terményeink megfelelő hasznosítása kell, hogy újra a világ egyik leggazdagabb helyévé tegyék ezt az istenteladott gyönyörű magyar keret. Valutánk nevétségességig való értékzuhanása, pénzünk elértéktelenedése olyan baj, ami katasztrófális jellegű, de a gyors, helyes beavatkozás segíthet rajta. Es nem utolsó kötelezettség erős kemény kézzel belenyulni az árdrágítás, az uzsora darulásfészekbe. Sebesen segíteni kell azon a hallatlan dolgon, hogy a pénzünknek itthon nincs értéke, hogy itt, ahol megterem az áldott földben minden, szinte szabadon fosztogatják uzsorával a közönséget.

A szociális alkotások terén olyan kötelezések vannak a kor mányra, amelyek egymagukban is elegendő munkát adnak.

A rokkantak, özvegyek. árvaik ellátása, a hadisegélyek kérdésének rendezése, az általános nyomor enyhítése egyik oldalon és a vad, fékezetlen gazdasági hajszára letörése a másik oldalon, osztály- és pártérdekektől tiszta, nagy kormányt követel.

Olyant, amely megérti a hivatását, aminél nagyszerűbbet soha

sors még nem adott, megmen-
teni az országot és visszavezetni
a boldogsághoz, amelyre belső
kincsei, ha módjával használják,
minden utat megnyithatnak.

„Minden századikat.”

••
Széchenyi-Wolkenstein grófné
és Széchenyi György gróf fő-
ispán jótékonyági mozgalma.

Felhívás a szőlőbirtokosokhoz.

— aug. 28.

A vérzivatar, mely már negyedik esztendeje veri villámaival az ember milliókat, vátozatlan erővel dühöng. A pusztulás démonjai irgalmatlan kitartással gyilkolják halomra a legszebb reményeket és sátáni kárörömmel szaporítják az özvegyek árva ezreit. Már egész hadsereget lehet belőlük kiállítani. Már lobogó-
juk is van a sorsüdözött apátlanok-
nak fekete mezőben messze világitóan izzó lángbetűkkel e szó: nyomor. És a társadalom ama rétegeiben, ahol a jótékonyág szolgálatába az emberszeretet anyagai fáradhatatlan buzgalommal toborozzák a híveket megragadnak minden kedvező alkalmat, adakozása birni azokat, akiket Teremtő anyagi javakkal dusan megáldott. Most a szőlőbirtokosokon a sor.

A második, szüreti eredményekben kedvező esztendő, hatalmas lendülettel vitte előbbre a szőlőbirtokosok vagyonosodását. Soha nem remélt jövedelmet hozott a szőlő és ennek a nagy bevételnek egy szerény hányadával kéri az alábbi szívhöz szóló szavakban, gr. Széchenyi-Wolkenstein Ernőné és gr. Széchenyi György vármegyének főispánja.

A világháboru negyedik esztendejében „jótékonyág” és nyomor — mindig nagyobb küzdelmet folytatnak egymás ellen, — mindig több a hadiözvegyek és árvaik, — a nélkülözők és éhezők száma, ezért legszentebb kötelessége a társadalomnak, hogy a jótékonyág zászlaja alatt küzdjön!

„A Sátoraljaújhelyi hadijó-
léti bizottság” 1916—17. telén közel 50000 koronát osztott ki részint sürgős segélyképen, részint 800 pár cipő és 102000 adag étel kiosztásával.

Mikor egyrészt igaz lelkiöröm töltötte el minden nemes adakozó szívét, aki e nagy időkből a fájdalom enyhítéséhez hozzájárult, — mely aggodalommal is

kell tekintenünk az 1917—18-iki tél elé, mert hiszen a drágasággal a nyomor, a szenvedés, a gyermekhalandóság nőttön-nő, — és éppen e szörnyű drágaságban a társadalom egyrésze ugyanugy küzd az élet nehézségeivel, mint az ugynevezett „szegények.”

A „Sátoraljaújhelyi hadijó-
léti bizottság” elhatározta tehát, hogy nem vonja be a jótékonyági akcióba a fixfizetéses tisztviselőosztályt, de annál nagyobb bizalommal fordul a „Zemplényi hegyaljai szőlőbirtokosok” osztályához.

Hála Istennek, hogy a tavalyi mint az idei szőlőtermés különös áldásban részesült, rójuk le tehát hálaírást azáltal, hogy minden századik hordó mustot a jótékonyág oltárára áldozzuk, kisebb szőlőkben megfelelő li-
termennyiséget.

Arra kérjük tehát nagyságo-
dat, hogy e felhívásunkra be-
csees válaszául „minden századik hordó központi bizottságának” a sátoraljaújhelyi dohánygyári vörös kereszt kórház irodájába folyó évi szeptember hó 15-ig be-
küldeni sziveskedjék.

A nagyobb városokban, mint Sátoraljaújhely, Sárospatak, Tokaj, Tócsva, Tarozs, Tállya, Szerencs, külön bizottságok eszközölköznek a must átvételét.

Tekintve azt, hogy mennél nagyobb a város, annál nagyobb a nyomor is, (nem lévén a legszegényebb osztálynak se kerti, se baromfi) az egész gyűjtés eredménye a Sátoraljaújhelyi hadijó-
léti bizottság pénzárba folyóba be, de minden egyes kör-
zet gyűjtéseinek egyharmada a kerületekben alakítandó hadigondozó bizottságok útján, az ottani szegények javára lesz fordítandó.

E nagyszabású hegyaljai jótékony mozgalomra, (amelynél a földművelésügyi miniszter ur önmagától is legmelegebb támogatására is számíthatunk, például a sátoraljaújhelyi környék mustját az „Állami borpinco” hordóba rakározhatjuk e jótékony oltára), már is több kötelező ígéretet nyertünk és már előre biztosíthatjuk a nemeslelkű adakozókat, hogy száz és száz letörölt könny és számtalan forró hálás ima fogja kérni reájuk és szőlőikre a jó Isten áldását.

Ismerve Tokaji Hegyalja lakóit, a felhívásnak meg lesz a remélt nagy eredménye.

Száz és száz letörölt könny és

számtalan forró hálás ima fogja kérni az adakozókra és szőlőikre a jó Isten áldását.

A kassai 9. honvédek népünnepélye.

— aug. 28.

A m. kir. kassai 9. honvéd pót zászlóalj tisztikara, a 9. honvéd gyalogezred elesett hőseinek özvegy- és árvaalapja javára szept. 2-án d. u. 2 órai kezdettel Kassán, a Széchenyi ligetben nagyszabású népünnepélyt rendez, mely — miként az alábbi műsorból kivehető és az előkészületekből megítélhető — arányaira és a programmszámok változatosságára nézve felül fogja mulni a Felvidéken eddig rendezett minden hasonló népünnepélyt. Az ünnepély fővédnökségét Festi Lehel altábornagy önmaga, a védnöki tisztiségeket pedig Abauj, Liptó, Sáros, Szepes- és Zemplényvármegyék notabilitásai és több országos hírvé-
léti nagyság vállalta el, mely körülmeny magában véve szállárd biztosítéka az ünnepély erkölcsi és a nemes célra való tekintettel vele egyenrangú anyagi sikerének.

A Széchenyi-ligetet ez alkalomból a rendező-bizottság pazar díszbe öltöztette. Mindenekelőtt szembeötlik a liget három bejáratán impozánsan kiemelkedő diadalkapu, ihletett kezek komoly művészetépítészeti produktumai. Hasonló remek művészi stílusban készültek a különféle pavilonok és sátrak, ezek között is feltűnik a jóda-sátor, amelyben két bájos tündér fogja a bőkezű tenyereket misztikus vonalalából a jövendő kiolvasni: mikor indulnak meg a békétárgyalások és hol lesz a béke megkötve, kinek kell a frontra ki-
mennie és miképen fog visszatérni stb. Aki a jövővel nem törődik, annak bő alkalma nyílik a jelen ezer és ezerféle változatában kinálkozó gyönyöröket és szórakozásokat megiz-
lelni. Üdösből üdösből hölgyek aranyos keze által a virágpalota termében kínált friss virágok illatában, a pezsgő-pavillonokban felszolgáló tüzös pezsgő mámorában ki-ki nemcsak a jelen keserűségeit, de a borongós multat is elfeledheti. — Aki prózaibb eszmék után lelkesedik, annak legkényesebb izlését ki fogják elégíteni a bor- és sörszanatórium-
ban árusítandó hús italok, az álló és mozgó tábort konyhákban főzött la-
cipecsenye és harogulyás, a pompás fonatos, mint elsőrangú debreceni specialitások, hóféhér kenyér, régen nélkülözött sóskifli és sósperec.

Lesz művészi kabaréelőadás a sporttérén, a leghíresebb ének- és zeneművészek, táncosok és zenészek fellépte katonai zenekar kíséretében. Az ünnepély tartamára mindenféle pótzemle fel van függesztve. Belépő-jegy ára 1 korona 50 fillér, katonai- és gyermekjegy 1 korona. Jegyek előre válthatók minden dohánytűzűsében.

A borzalmas világháború negyedik évének küszöbén még mindig a leghevesebben tomboló harcokban, a dicsőséges végyőzelembe vetett hitében lankadatlan kitartással s nem lohadó lelkesedéssel küzdő magyar csapatok csodás hősiességével csak egy ér fel: a társadalom bámu'atos áldozatkészsége, melylyel a honseretet oltárán megdicsőült hősök özvegyei és árvái mérhetetlen fájdalomt enyhíteni, őket gyámolítani és szinte pótolhatatlan veszteségüket csökkenti törekszik. Ez a páratlan áldozatkészség, melyet egyrészt a világ háború ütöttébe folytonos szereporadása, másrészt az állam és társadalomnak a segítségnyújtás terén egymás közt a legnemesebb buzgalommal kifejtett verseny állandóan fokoz, még nem érte el a tetőpontját, sőt azon meleg odaadásánál és hálás szeretetnél fogva, melylyel a magyar társadalom a hősök hozzátartozói sorsának javítása körül önként, szívesen vállalt kötelességét felkarolja, bizony remélhető, hogy a társadalmi jótékonyaság erőforrásai soha kiapadni nem fognak. Ezen erős bizodalomunk felment bennünket az alól, hogy az ünnepély anyagi sikerének e ömözditására a nagyközönséghez serkentő szavakat intézzünk, csupán azon óhajunknak adunk kifejezést, vajha mindenki, aki bármely okból nem vesz vagy nem vehet részt a nemzet titáni harcában, legalább fillereivel járuljon hozzá azon mérhetetlen tartozás hűsok porszemnyit letérlesztéséhez, melyet a nemzet az ő hőseivel szemben teljesen amugy sem fog sohasem leróhatni.

Olcsó hus.

A kormány gondoskodik a tisztviselőkről és a munkásokról.

— aug. 28.

A tértős és egyre fokozódó hárdrágaság a lakosság ő szes rétege számára lehetetlenné tette a hussal való táplálkozást. Minthogy egyéb élelmicik is csak nehezen szerzhető be, a szegényebb néposztályok táplálkozása hónapok óta a rendesenél is rosszabb, aminek közegészségügyi visszahatása már is sőt tekintetben észlelhető. A hussal való táplálkozás lehetővé tételét végett Ausztriában megvalósították azt a gondolatot, amit Németország más élelmicikre vonatkozólag már a háború első esztendejében végrehajtott, hogy a szegényebb néposztályokat a napi áraknál olcsóbban látták el hussal, illetve egyéb élelmiszerekkel is.

Az államköltségen való olcsóbb hussellátás eszméjét legközelebb nálunk is megvalósítják és illetékes helyen már megtörtént a döntés, hogy a különböző tisztviselő és munkásszervezetek, valamint jótékony intézmények bevonásával olcsóbb húst juttassanak a szegényebb, illetve szerény keresetű osztályoknak. Egyelőre csak az elvi döntés történt meg, a végrehajtás részletei felett most tanácskoznak. Az egész akció, az Országos Közéletmezősi Hivatal ügykörébe fogják utalni és ez fog a technikai keresztülviteltől gondoskodni.

A megoldás vagy az lesz, hogy bizonyos szervezetek, testületek vagy hatósági fórumok utján utalvány fognak adni bizonyos mennyiségű olcsó hús vásárlására, vagy pedig szervezetekként, illetőleg szövetezekként fog történni a természetben kiosztás illetve elszámolás. Az utalványokkal a piaci árnál lényegesen olcsóbban vehetik a kedvezményezettek előre kijelölt helyeken, vagy esetleg az összes mézárásoknál a húst és a kedvezményes ár és a piaci ár közötti különbséget a mézárások az utalvány visszaadása ellenében az állam terhére kiutalványokkal megkapni. Lehet azonban, hogy más módot válasszanak, de körülbelül ez lesz az alppjának a rendszernek, amelylyel az állam anyagi segítségével olcsóbb húst fognak juttatni a szegényebb néprétegeknek.

Az olcsó hussal való ellátás egyelőre csak a nagyvárosokra fog kiterjedni. Itt is elsősorban azokra az osztályokra, amelyek azelőtt rendszerint hussal táplálkoztak, de jelenleg a magas husárak miatt alig tudnak hushoz jutni. Ennek folytán elsősorban a tisztviselők jutnak ehhez a kedvezményhez. Azonkívül a nehezebb munkát teljesítők és a megállapítandó összeg határáig mindazok, akik erre leginkább reá vannak szokulva, hogy ez az akció az államnak hány milliójába fog kerülni, azt egyelőre még nem tudják, mert nem ismerik azoknak a számát, akiket az ilyen akció köteleibe okvetlen be kell vonni. — A kormány ép ezért egyelőre fix összegben fogja meghatározni, hogy erre a célra állam pénzből mennyit fordít és később a tapasztalatok szerint fogja ezt az összeget vagy bővíteni, vagy korlátozni.

Az akció minden valószínűség szerint az őszi hónapokban fog megkezdődni.

HIREK.

— Előfizetőink és olvasóközönségünk tudomására adjuk, hogy lapunk a jövőben, ugymint annak előtte szerdán és szombaton a délelőtti órákban fog megjelenni.

— Kinevezés. A megyéspüspök Csillag Márton hezejei lelkeszt szerencsei pébáúosnára nevezte ki.

— Halálozás. Részvétellel vettük a hirt, hogy a ladamózi kör érde-

mes jegyzője, Soltész Gyula munkában eltöltött ifjú életének 85. évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 28 án megy végbe.

— Beírás a főgimnáziumban. Beírások a főgimnáziumban szept. 1 én, 3-án és 4 én lesznek, mindenkor 9—11 óráig. Javító- és pagánvizsgálatokat augusztus 30 és 31 én tartjuk meg, Szept. 5-én Vényi sanote és osztályrendezés fél 9 ótaker és 6-án törvényolvasás 8 óraker, szept. 7-én renees előadás. Az igazgatóság.

— Igazgató-tanító. A megyéspüspök Bohuczky Aladár gáúszkesi róm. kath. kántorantitót sikeres és buzgó működése elismerésül igazgató-tanítóvá nevezte ki.

— Az új színtársulat. Fodor Oszkár művészgardája, amely az elmúlt színtévedásban sok kellemes és művészi estét szerzett közönségünknek, e napokban kezdi meg a székesfehérvári szezonot. A társulat sok értékes taggal szaporodott, akik közül ki kell emelnünk Mezei Margitot, Németh Iránt, Ardó Bóskót, Harmath Zsenit, Wirth Sárít, Krémer Jenőt, Dörme Lajost, Simay Edét, Deák Lőrincet. A társulat régi tagjai közül szerződésüket megújították: Falussy István, Majthényi László, Varadi László.

— Iskolai beiratások. A helybeli polgári fiúiskolában a javítóvizsgálatok augusztus hó 30-án (I—II. osztály) és 31-én (III—IV. osztály) reggel 8 óraker lesznek. A beiratások szeptember 4-ig bezárólag naponta 9 óráttól 11 és fél óráig eszközöltenek. Az iskolai év megnyitása szeptember 5-én reggel 9 óraker lesz, a rendes tanítás szeptember 6-án reggel 8 óraker kezdődik. — A status quo izr. anyahitközség elemi népiskolájában az 1917—18. tanévi beiratás aug. hó 29., 30., 31 és szept. hó 2., 3. és 4 napjain naponta d. e. 9—12 óráig lesz a titkári hivatalban. Az első három napon csak is a status quo hitközség gyermekei iratkozhatnak. A II. ik fiú és leányosztályokba, valamint a III-ik leányosztályba egyelőre csak ogy gyermekek vétetnek fel, kik a mult tanévben is ez iskolába jártak. A I-ső osztályba is csak korlátolt számban vétetnek fel tanulók. — Az irgalmas nővérek vezetése alatt álló „Caroli neum” című leánynevelő tanintézet óvodá, elemi- és polgári iskolájában az 1917—18. tanévi beiratások szeptember 1—7-ig tartanak d. e. 9—11-ig, e. u. 3—5 óráig. A felvételi és javítóvizsgálatok szept. 1 én lesznek d. e. 10 óraker. Szeptember 10. rendes előadás. — A helybeli róm. kath. elemi fiúiskolában a beiratások szept. 3—7-ig tartanak meg és pedig d. e. 8—12-ig. Az I-ső osztályba lépő tanulók születésüket igazoló bizonyítványt tartoznak felmutatni.

— Tüzek. Péntekről szombatra virradó éjjel Szabó Jánosné Kisfaludi-utca 28. szám alatti házában tetőzete ismeretlen okból kigyuladt és leégett, míg szombatról vasárnapra virradó hajnalon a Jókai utca 30. alatti Deák-utcaára néző átjáró ház lett a lángok martaléka. A tűzoltóság — 8 ember és Friss Heimann parancsnok emberfeletti munkát végteztek. Gyors kivonásuknak és megfeszített munkájuknak köszönhető, hogy különösen a Jókai utcában az össze-vissza épített házikók tömkelegében sikerült a tűz továbbterjedését meggátolni. Erthetetlen a tűzoltósággal eme fontos biztonsági

szervvel szemben a hatóságok és a polgárságnak az indolenciája. Nyolc emberrel óhajítja a város tanácsa egy 20000 lélekszámú város tűzbiztonságát megőriztetni ugyanakkor, amikor nem is a messze multban Gyöngyös példája áll szomorúan előttünk. Ha amitől az Urísten Javított bennünket, két helyen támadna tűz egyidőben, a tűzoltóságunk ilybe tett kezeikkel volna kényyszerült a vész terjedését nézni. Nyolc ember mozdulni is képtelen volna két egyidőbeni tűzről. A polgárság pedig, ahelyett, hogy a tűzoltóság segítségére lenne, izléstelen megjegyzésekkel és a tényeknek ellentmondó hamis megfigyelésekkel iparkodik munkájukat zavarni, ahelyett hogy a szabályrendeletnek megfelelően, a tűz körletében lévő szomszédos házak ablakait kivilágítaná. Ez sokkal fontosabb, mint az alaptalan kritika.

— Betöréssé lopás. Szentes Lipót férfitáratu kereskedő üzletét ismeretlen tettes, amíg a tulajdonos ebédelni volt, alkalmossal megnyitotta és onnan, a pénztárt feltörve 90 koronát ellopott.

— Fokterrier és taseók kiállítása lesz műkotorék versennyel egykötve Budapestben szeptember hó 8 és 9-ik napjain. A versenyen kutyákkal vármegyénkből részt vesznek: Bárd Sennyei István Páczin, Szemere Bálint Vinna, Matyasovszky Kálmán, Görgey Géza Sátoraljaihely, Fischer Ede Örmező, Széll Gyula Bodrogszerdahely, Cseley Márton Cseley.

Felolós szerkesztő: Landesmann Miksa,
Szerkesztő: György Lajos.

Ház eladó.

Andrássy-utca 4. szám alatti ház mely 8 különböző lakásból áll,

eladó.

Továbbá a status quo templomban egy férfi és női ülés eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Bettelheim Gyula.**

Eladó ház.

A Pálóczi-utca 7. számú ház, mely 2 szoba, konyha és mellékhelyiségből áll, eladó.

Bővebbet ugyanott.

Vidéki uri kisleány, aki a helybeli polgári leányiskolát fogja látogatni,

teljes ellátást nyerhet magányos urinónél, aki az illető növendéket zongora és német nyelv oktatásban is részesítheti. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Zongorát bérelnék

Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek.

A világ legdrágább, de egyszersmind legjobb szilvarkahüvelyei:

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ”

Vigyázat: Utánzatok vannak forgalomban!

Sodorni való papír ára 20 fillér.